

ŚLADAMI KRÓLÓW

SPACER PO GDAŃSKU

Salvete amici!

Jak wyobrażacie sobie wjazd królów do Gdańska?

PEWIEN PODRÓŻNIK NAPISAŁ WIERSZ O GDAŃSKIM HERBIE. NIESTETY, GDY CHCIAŁ GO OFIAROWAĆ BURMISTRZOWI GDAŃSKA, KARTKI SIĘ ROZSYPAŁY. POMÓŻ MU I WPISZ ODPOWIEDNIE CYFRY, BY KOLEJNE LINIE WIERSZA BYŁY ZNÓW WE WŁAŚCIWEJ KOLEJNOŚCI.

MIASTO, SZCZĘŚLIWE Z POWODU TYCH [OBROŃCÓW], NIEUSTANNIE SZCZĘŚLIWE, PRZEPEŁNIONE BOSKĄ OBECNOŚCIĄ, NIECH W TWOJEJ OBRONIE STAJE SAM BÓG.

PODWÓJNY KRZYŻ OZNACZA CIERPLIWE USPOSOBIENIE, KORONA – ZWYCIĘSTWA, TYMI DROGAMI CNOTA PODĄŻA DO GWIAZD.

USPOSOBIENIE TYCH LWÓW JEST ŁAGODNE, A CHARAKTER SZLACHETNY, ZAŚ OBYWATELE [GDAŃSKA] MAJĄ ODWAGĘ I LWIE SERCE.

LECZ KORONĘ I DWA KRZYŻE PODTRZYMUJĄ SWYMI PAZURAMI ORAZ PASZCZĄ LWY, DZIKI GATUNEK, BY NIKT W NICZYM NIE ZASZKODZIŁ [MIASTU].

1 DEWIZA GŁOSI, ŻE DUSZE ZRODZONE W NIEBIE, SERCA ODDANE BOGU I UCZONE, POKONUJĄ LOS.

TE [SYMBOLE] CIEBIE, O GDAŃSKU, USZLACHETNIAJĄ I WYNOŚĄ TWE SŁAWNE IMIĘ, TWOJĄ CHWAŁĘ OGLĄDAJĄ OBAJ FEBOWIE.

WĘDRUJĄC ŚLADAMI KRÓLÓW UZUPEŁNIJ PLAN O WĄŻNE DLA MIASTA BUDOWLE, KTÓRE MIJAŁ ORSZAK KRÓLEWSKI

DROGA KRÓLEWSKA W GDAŃSKU - NAZWA NIEOFICJALNA OKREŚLAJĄCA CIĄG ULIC - DŁUGIEJ (OD BRAMY WYŻYŃNEJ), PRZEZ BRAMĘ ŻŁOTĄ) WRAZ Z RATUSZEM GŁÓWNEGO MIASTA, KOŚCIOŁEM MARIACKIM PO DŁUGI TARG (DO MOSTU ZIEŁONEGO). BYŁA TO ZWYCZAJOWA TRASA PRZEJAZDU ORSZAKU KRÓLEWSKIEGO PRZEZ MIASTO.

BRAMA WYŻYNNNA

Była główną bramą wjazdową do miasta. Ukończono ją w 1585 r., a jej budowniczym był Willem van den Blocke. Prowadził do niej trakt od strony Pruszcza Gdańskiego, gdzie królowie zazwyczaj zatrzymywali się na noc. Przed nią biegła głęboka fosa. By dostać się do miasta trzeba było przejechać po zwodzonym moście. Do końca XIX w. do Bramy Wyżynnej przylegały mury obronne miasta, a w jej pobliżu były dwa bastiony obronne - Bastion św. Elżbiety i Bastion Karowy.

JAKIE WARTOŚCI DECYDUJĄ O TYM, ŻE DOBRZE SIĘ ŻYJE W SWOIM PAŃSTWIE? ROZSZYFRUJ SENTENCJĘ, KTÓRĄ NA BRAMIE WYŻYNNNEJ UMIEŚCILI DAWNI GDAŃSZCZANIE:

PRZYJRZYJ SIĘ HERBOWI GDAŃSKA. NANIEŚ ODPOWIEDNIE ELEMENTY NA TARCZĘ:

DWÓR ARTUSA

CURIA REGIS ARTHUS

Dawniej miejsce spotkań kupców, był nazywany reprezentacyjnym salonem Gdańska. Kupcy wraz z zagranicznymi gośćmi spotykali się tu wieczorami, z góry płacąc za trunki. Odbywały się różne pokazy, na które zapraszano trupy muzyków, śpiewaków, linoskoczków czy ulicznych iluzjonistów (żonglerów, kuglarzy). Od XVI w. odbywały się tu aukcje książek drukowanych w Gdańsku oraz aukcje malarskie. W czasie pobytu królów w mieście służył on czasem za salę bankietową. Po raz pierwszy wzmianka o Dworze Artusa pojawia się w 1350 r., a obecny budynek zawdzięcza swój wygląd Abrahamowi van den Blockowi.

**PRZYJRZYJ SIĘ
FASADZIE DWORU
ARTUSA. UZUPEŁNIJ
ZNAJDUJĄCE SIĘ
NA NIEJ POSTACI,
WKLEJAJĄC JE
WE WŁAŚCIWE
MIEJSCA.**

POŁĄCZ POSTACIE Z FASADY DWORU ARTUSA Z KRÓTKIMI INFORMACJAMI O NICH. ZASTANÓW SIĘ NAD WŁAŚCIWYM WYBOREM:

Zygmunt III Waza - król Polski od 19 sierpnia 1587 do 30 kwietnia 1632. Urodził się i wychowywał w Szwecji. Najczęściej ze wszystkich polskich królów, bo aż 7 razy, odwiedzał Gdańsk. W swoim herbie miał snopek zboża.

Scypion Afrykański Starszy - wódz rzymski z okresu II wojny punickiej. Pokonał Hannibala w bitwie pod Zimą. Scypion miał około 35.000 ludzi, a Hannibal około 38.000, jednak wojska kartagińskie składały się głównie z niedoświadczonych rekrutów, a setka młodych stoni nie była odpowiednio wytresowana. Stał się symbolem

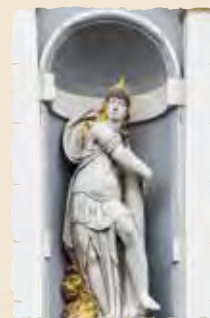
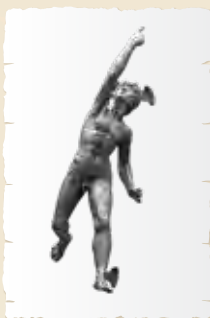
Temistokles - polityk i wódz, żył w VI w. p.n.e. w Atenach, stworzył potężną flotę, która szybko stała się najsilniejszą w całej Grecji. Jemu zawdzięczali Grecy zwycięstwo w bitwie morskiej pod Salaminą. Dbał o handel ateński. Jego postępowanie uznawano za symbol

Juda Machabeusz - jeden z przywódców powstania przeciw Seleucydom (167-160 p.n.e.). Żydów zmuszano wówczas do przyjęcia greckich bóstw. W Świątyni w Jerozolimie wzniesiono ołtarz ku czci Zeusa Olimpijskiego. Juda stanął na czele wojsk powstańczych. W 164 r. zdobył Jerozolimę i ponownie poświęcił odbudowaną Świątynię. Nastąpił wtedy cud, ponieważ zapas oliwy do menor (siedmioramiennego świecznika) na jeden dzień, wystarczył na dni osiem. Uznano go za symbol

Markus Furiusz Kamillus - jeden z najwybitniejszych dowódców rzymskich, nazywany „drugim założycielem Rzymu”. Zastąpił jako obrońca Rzymu w trakcie najazdu Galów, którzy złupili i spalili miasto. Mieszkańcy schronili się na Kapitolu. Przed atakiem wrogów ostrzegły ich gęsi, ptaki poświęcone Junonie. Gdy Galowie zażądali okupu, Kamillus miał powiedzieć: „Nie złotem, lecz mieczem Rzym wykupuje wolność” i wyrzucić wrogów z miasta. Stał się symbolem

Władysław IV - król Polski od 8 listopada 1632 do 20 maja 1648 r., był w Gdańsku trzy razy jako król (choć bywał tu wcześniej jeszcze jako książę). Zastąpił jako miłośnik opery. Był zapalonym myśliwym.

PRZYPOMNIJ SOBIE
I WPISZ NAZWY
RZYMSKICH BÓSTW
Z FASADY DWORU
ARTUSA WAŻNYCH
DLA GDAŃSKICH
KUPCÓW

RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA

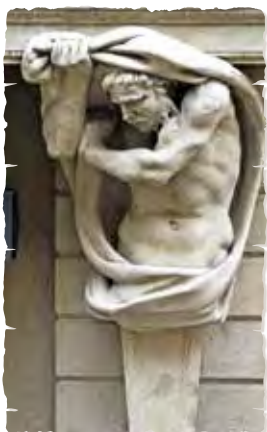
CURIA

Była to najważniejsza budowla w mieście, jego serce. Tu urzędowała Rada Miasta i burmistrzowie. Pierwsze zabudowania ufortyfikowanej osady w tym rejonie powstały już w 2 poł. IX/pocz. X wieku. Budynek ten był wielokrotnie przebudowywany. W trakcie pobytu królów miejsce to służyło za ich siedzibę. To tu spotykali się z Radą Miasta i burmistrzami, tu podpisywali przywileje dla miasta. Z wieży ratusza w trakcie wjazdu monarchów do miasta rozlegała się muzyka carillonu (14 dzwonów tworzących instrument). W całym mieście rozbrzmiewał wówczas hymn „Ciebie Boga wystawiamy” (*Te Deum laudamus*).

Wpisz łacińską nazwę przedmiotów na obrazku. Był to symbol władzy konsulów, z którymi utożsamiali się urzędnicy Gdańska. Rajcy używali tytułu: *consules*, a burmistrzowie - *proconsules*.

CZY WIESZ, JAK NAZYWAŁ SIĘ JEDEN Z TYTANÓW, BRAT PROMETEUSZA, WYROKIEM ZEUSA SKAZANY NA DŹWIGANIE CAŁEGO SKLEPIENIA NIEBIAŃSKIEGO NA BARKACH? BYŁA TO KARA ZA UDZIAŁ W WOJNIE PRZECIWKO BOGOM OLIMPIJSKIM (TYTANOMACHIA).

BAZYLIKA MARIACKA

Kościół Najświętszej Maryi Panny nazywany "Koroną Gdańską", jest najważniejszą świątynią w mieście.

Tradycja dotycząca początków budowy wskazuje na rok 1243. Prawdopodobnie ten drewniany kościół wznosił książę Świętopęk. Sto lat później rozpoczęto budowę ceglanego kościoła w formie trójnawowej bazyliki.

Świątynia osiągnęła ostateczny kształt po 159 latach budowy (czyli ok. 1502 r.). W dobie reformacji główny ołtarz należał do katolików, a katolickich proboszczów

mianował król (do połowy XVII w.). Kościół ten był obowiązkowym punktem w trakcie wjazdu monarszego.

W progu świątyni witali króla najwyżsi rangą dostojnicy kościelni. Po krótkiej modlitwie dziękczynnej za obecność króla rozlegał się hymn *Te Deum laudamus*, a orszak ruszał w kierunku ratusza.

ROZSZYFRUJ BRAKUJĄCE LITERY I WSTAW WE WŁAŚCIWE MIEJSCA:

HI..... IACENT
HONORABILES VIRI
CONRADUS LETZKAU
ETRNOLDUS
HEKET,CONSULES
.....IVITATIS DANTZKE,
QUI OBIERU.....
FERIA SECUND.....
POST FESTU.....
.....ALMARUM,
ANNO DOMINI 1411

ZIELONA BRAMA

Zamykała Długi Targ od strony Motławy. Była bramą wodną, powstała tuż nad Motławą. Przedtem w tym miejscu istniała mała reprezentacyjna Brama Kogi. Nie jest znany architekt odpowiedzialny za projekt Zielonej Bramy, wiadomo jedynie, że pracami budowlanymi kierowali mistrz Regnier z Amsterdamu oraz Hans Kramer.

Jej nazwa pochodzi od zielonkawego koloru przylegającego do niej mostu nad Motławą.

Salę i mniejsze pomieszczenia w jej wnętrzu przeznaczono na siedzibę straży miejskiej oraz straży nocnej, różne biesiady, festyny. W 1569 r. jednak król Zygmunt II August zaczął się domagać, by gdańszczanie dotrzymali danego jeszcze za czasów jego przodka, Kazimierza Jagiellończyka, słowa i wybudowali w mieście pałac królewski.

Gdańszczanie byli na tyle przebiegli, że wykorzystali ukończoną Bramę Zieloną i w dniu 9 lutego przedstawili ją jako pałac. Wystannicy królewscy nie wiedzieli jednak, że bliskość rzeki i zatoki sprawia, że panuje w nim wilgoć i jest zimno, a wody Motławy cuchną tak przeraźliwie, że nikt długo w nim nie wytrzyma.

Królowie nigdy w nim nie zamieszkali. Jedynie w 1646 r., w trakcie pobytu w Gdańsku królowej Ludwiki Marii Gonzagi, żony Władysława IV gdańszczanie urządzili na drugim piętrze Bramy Zielonej salę bankietową, w której podejmowano królową oraz jej polskich i francuskich dworzan.

POSZUKAJ HERBU RZECZYPOSPOLITEJ I DORYSUJ BRAKUJĄCY ELEMENT ŚWIADCZĄCY O KRÓLEWSKIEJ WŁADZY I OPIECE NAD PAŃSTWEM:

NA CAŁEJ TRASIE PRZEJAZDU KRÓLEWSKICH ORSZAKÓW POJAWIAŁY SIĘ LWY. SPRÓBUJ ODGADNAĆ, SKĄD POCHODZĄ POSZCZEGÓLNE HERBY. WPISZ NAZWY ODPOWIEDNICH BUDOWLI:

